

Liderstvo i cirkularna ekonomija

Autor: Lejla Softić, dipl.oec.
Konsultant za poslovni razvoj

Agenda

- **I MODUL (9,00 - 10,30): Značaj liderstva za cirkularnu ekonomiju**
 - Uvod i definicija osnovnih pojmova
 - Uloga suvremenih lidera
 - Značaj inovacija za cirkularnu ekonomiju
- Pauza za osvježenje (10,30 - 10,45)
- **II MODUL (10,45 - 12,15): Promjene u liderstvu i odlučivanju**
 - Liderski stilovi i upravljanje promjenama
 - Kolaborativno liderstvo
 - Suvremeno poslovno odlučivanje
- Pauza za ručak (12,15 – 13,00)
- **III MODUL: (13,00 – 14,30): Ekološki aspekti suvremenog poslovanja**
 - Prednosti cirkularne ekonomije
 - Eko-inovacije
 - Inovativne tehnologije i upravljane otpadom
- Pauza za osvježenje (14,30 – 14,45)
- **Praktične vježbe (14,45 – 16,45)**
- **Zaključak (16,45 – 17,00)**

Uvod i definicija osnovnih pojmove

- Ekološki aspekti poslovanja imaju sve veći značaj za dugoročnu održivost, inovacije i uspješnost suvremenih preduzeća.
- Liderstvo je:
 - sposobnost dobivanja povjerenja i podrške ljudi koji su potrebni za ostvarenje ciljeva preduzeća
 - sposobnost oblikovanja vizije, projektovanja poslovne strategije i razvoja preduzeća, te pridobijanje zaposlenika da vjeruju u tu viziju i strategiju, kako bi postali odani sljedbenici spremni na dodatne napore radi ostvarenja postavljenih ciljeva.
- Cirkularna ekonomija:
 - ‘novi’ ekonomski model i filozofija da otpad ne postoji
 - obezbjeđuje održivo upravljanje resursima i produženje životnog vijeka proizvoda, sa ciljem smanjenja otpada i povećanja upotrebe obnovljivih izvora energije.

Uloga suvremenih lidera

- Lideri trebaju biti inicijatori promjena - prelazak sa linearne na cirkularnu ekonomiju.
 - Potreban je drastičan pomak u načinu razmišljanja i djelovanja lidera.
 - Promjene u standardima koji se trenutno primjenjuju u preduzeću.
 - Stil vođstva treba da omogući uspješne promjene u preduzeću.
- Promjene iz linearne u cirkularnu ekonomiju mogu se postići:
 - ukoliko su lideri ekološki osviješteni
 - tržišna pozicija preduzeća se zasniva na eko principima i inovacijama.
- Lideri treba da obezbjede učinkovito upravljanje promjenama kroz:
 - ostvarenje korisnih eko inicijativa
 - povećanje svijesti zaposlenika da se treba započeti proces promjena
 - praktičnu primjenu principa cirkularne ekonomije, sa ciljem smanjenja štetnog uticaja na okoliš.

Značaj inovacija za cirkularnu ekonomiju

- Tranzicija iz linearne u cirkularnu ekonomiju podrazumijeva inoviranje poslovnih procesa, razvoj inovacija i kreiranje inovativnih proizvoda/usluga.
- Naglasak cirkularne ekonomije je na:
 - proizvodnji i dizajniranju inovativnih proizvoda
 - koji se mogu 'lako' rastaviti na dijelove
 - neće sadržavati opasne materije
 - imaju dug životni vijek trajanja
 - i 'lako' se mogu popraviti.
- Inovacije u proizvodnji trebaju da obezbjede izbjegavanje nastanka otpada, koji se u kružnom toku proizvodnih inputa regeneracijom/recikliranjem stalno vraćaju u proizvodni proces, čime se obezbjeđuje tzv. zatvoreni krug.
- Koncept cirkularne ekonomije podrazumijeva i inoviranje finansijskih modela sa ciljem kreiranja većih ekonomskih ušteda u preduzeću.

Liderski stilovi i upravljanje promjenama

- Liderski stil treba omogućiti promjene iz linearne u cirkularnu ekonomiju.
- Postoje različiti liderski stilovi, a transformacijski liderski stil se preporučava u uvjetima kada je neophodno poduzeti značajne promjene u poslovanju preduzeća.
- Transformacijski stil liderstva je relativno 'noviji' pristup:
 - lider oblikuje jasnu viziju poslovanja preduzeća i nadahnjuje zaposlenike za postizanje 'velikih' poduhvata
 - podrazumijeva sposobnost lidera da stvori radne uvjete koji će potaknuti zaposlenike da ostvare iznadprosječne performanse
 - sličan je karizmatskom liderskom stilu, ali se od njega razlikuje sposobnošću da lider unosi inovacije i promjene
 - smatra se najboljim za uspješan rast poslovanja preduzeća.

Kolaborativno liderstvo

- Kolaborativno liderstvo je praksa upravljanja u kojoj članovi rukovodećeg tima rade zajedno, u različitim sektorima, kako bi donosili odluke i održali uspješno poslovanje.
- U cirkularnoj ekonomiji svaki akter (preduzeće, osoba) povezan je s drugim akterima i zajedno čine mrežu u kojoj akcije jednog utiču i na sve druge (unutar cijelog lanca vrijednosti).
- Kolaborativno liderstvo se koristi za promjenu organizacijske kulture.
 - Velika važnost se pridaje suradnji punoj povjerenja, koja se smatra nužnom u cirkularnoj ekonomiji.
 - Lideri su usredotočiti na suradnju i postavljanje jasnih ciljeva za stvaranje sigurnog i održivog radnog okruženja.
 - Svi zaposlenici preuzimaju odgovornost za sebe i razumiju što je prihvaćeno, a što nije prihvaćeno u organizacijskoj kulturi.

Suvremeno poslovno odlučivanje

- Suvremeno poslovno odlučivanje ima uticaj na poboljšanje života ljudi i drugih živih bića, kao i planeta u cjelini, čime se utire put zdravijoj i profitabilnijoj budućnosti (preduzeća i društva u cjelini).
- U cirkularnoj ekonomije potrebno je donositi odluke tokom cijelog životnog vijeka proizvoda, tako da kraj vijeka proizvoda nije na odlagalištu otpada.
 - Potrebni su kompromisi između ekonomskog rasta i zaštite okoliša:
 - razviti odgovarajuću viziju i strategiju
 - uspostaviti osjećaj za hitnost
 - stvoriti vodeću koaliciju za promjene
 - komunicirati ‘novu’ viziju i potrebne promjene
 - osnažiti suradnički tim za široko djelovanje
 - generirati kratkoročne dobiti
 - stvarati ‘nove’ promjene (i dobiti)
 - usvojiti nove pristupe u organizacijskoj kulturi preduzeća.

Prednosti cirkularne ekonomije

- Glavne prednosti cirkularne ekonomije su:
 - ekonomske uštede
 - nova radna mjesta
 - inovacije i povećanje konkurentnosti
 - ušteda resursa i energije
 - veća sigurnost nabavnog lanca i resursa
 - doprinos ublažavanju klimatskih promjena
 - razvoj novih tržišta i pridobijanje novih klijenata
 - veći ugled brenda kroz inovativno i ekološki osvješteno poslovanje
 - održivo finansiranje i razvoj poslovanja
 - atraktivnost ulaganja za investitore
 - novi organizacijski i ekonomski modeli poslovanja
 - 'pametno' upravljanje resursima (i otpadom).

Eko - inovacije

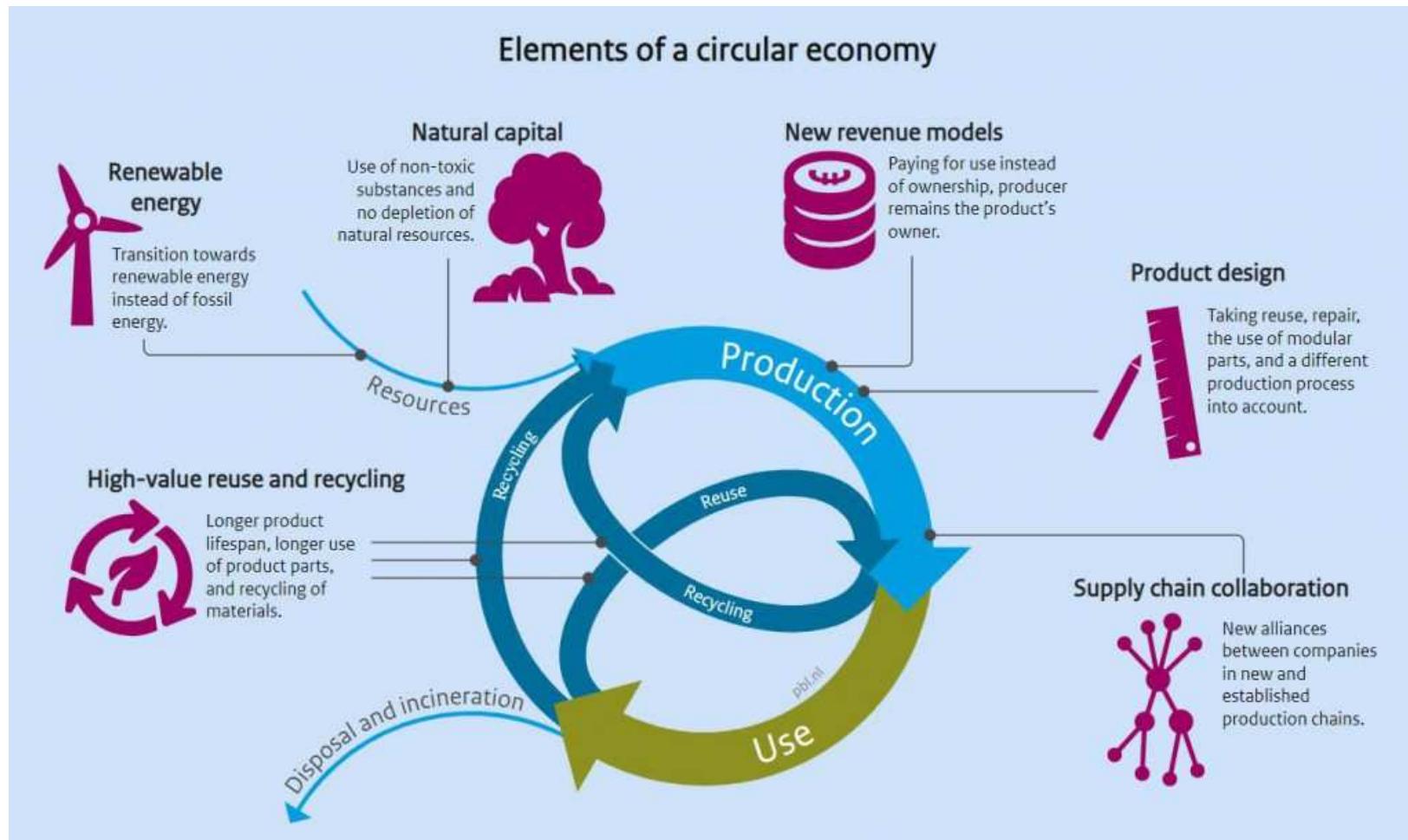
- Eko-inovacije su dugoročni pokretač održivog razvoja.
 - Omogućavaju razvoj novih ideja, operacija i procesa za zaštitu okoliša.
 - Obezbeđuju značajniji napredak u poslovanju preduzeća sa ciljem izbjegavanja ekoloških posljedica u budućnosti.
- Potražnja za eko-inovacijama je porasla zbog pritisaka suvremenog društva i globalnih ekoloških izazova.
 - Potrebno je identificirati krizna žarišta koja mogu uticati na poslovanje preduzeća, a zatim kreirati inovativna rješenja za to.
- Suvremena preduzeća poduzimaju eko-inovativne aktivnosti zbog:
 - regulatornih pritisaka
 - većeg zadovoljstva klijenata
 - sve većeg rizika od globalnih klimatskih promjena
 - društveno odgovornog poslovanja.

Inovativne tehnologije i upravljanje otpadom

- Upravljanje otpadom jedan je od najvećih izazova čovječanstva.
- Suvremena preduzeća sve više shvaćaju značaj eko-inovacija i prepoznaju u tome potencijal za rast i razvoj vlastitog poslovanja.
- Značaj inovativnih tehnologija za 'pametno' upravljanje otpadom.
- Inovacije u industriji upravljanja otpadom:
 - aplikacije/platforme za reciklažu
 - kiosci za e-otpad
 - 'pametne' kante za otpad
 - roboti za reciklažu/sortiranje otpada
 - mehanizmi za vaganje kamiona za smeće
 - senzori za utvrđivanje nivoa otpada
 - kompaktori smeća na solarni pogon
 - i drugo.

Zaključak

Hvala na ukazanom povjerenju !

► Kontakt:

- lejla.softic@savjetnik.ba
- www.savjetnik.ba